

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Дні занять, час занять, аудиторія: будуть доступні згідно розкладу
за посиланням <http://www.ntu.edu.ua/studentam/rozklad/>

Кафедра менеджменту

Лекції проводить

к.е.н., доц. Железняк Катерина Леонідівна

Контактна інформація k.zhelezniak@ntu.edu.ua
+380442808438

Адреса, номер аудиторії вул. Михайла Омеляновича-Павленка 1, ауд.241

Час консультацій Вт. з 14-30 до 16-00

Практичні заняття проводить

к.е.н., доц. Железняк Катерина Леонідівна

Контактна інформація k.zhelezniak@ntu.edu.ua
+380442808438

Адреса, номер аудиторії вул. Михайла Омеляновича-Павленка 1, ауд.241

Час консультацій Вт. з 14.30 до 16-00

Анотація курсу: : є формування в майбутніх фахівців компетентності щодо об'єктивних закономірностей, механізму та особливостей сучасної конкуренції та конкурентоспроможності підприємства, а також набуття ними навиків і вмінь дослідження стану конкуренції, аналізу та оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємства, розроблення та практичного застосування стратегій підтримування та нарощування його конкурентних переваг.

Предметом вивчення Предметом дисципліни є засвоєння знань з теорії і практики визначення конкурентоспроможності, а також здійснення аналізу основи оцінювання та управління конкурентоспроможністю підприємства, що обумовлюють вибір ефективної стратегії підприємством, розвиває теоретичні та практичні основи сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі економіки підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки: викладення матеріалу пов'язане з вивченням наступних освітніх компонентів: Маркетинг, Управління ЗЕД підприємства, Міжнародні економічні відносини.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль 1. Конкурентоспроможність як категорія і як властивість підприємства, що функціонує в умовах ринкової економіки

Тема 1. Введення в дисципліну «Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства»

Конкурентоспроможністю підприємства, як категорія учбової дисципліни Підприємство як основний суб'єкт конкурентних відносин. Новітні концепції конкуренції та конкурентоспроможності Основні функції конкуренції. Класифікація видів конкуренції. Міжнародна конкурентоспроможність країн.

Тема 2. Сутність конкурентоспроможності

Класична теорія досконалої конкуренції. Неокласична теорія ринку. Теорії недосконалої конкуренції. Теорії монополістичної конкуренції Теорії ефективної конкуренції. Теорії меркантилістів та класична політекономія. Неокласичний напрямок в дослідженні конкурентоспроможності суб'єктів міжнародних економічних відносин. Еволюційна теорія. Теорія конкурентних переваг М.Портера. Теорії глобального випередження конкурентів.. Конкурентоспроможність підприємств. Конкурентоспроможність експорту та товарів. Взаємозв'язок конкурентоспроможності підприємства, галузі, регіону, країни.

Тема 3. Конкурентне середовище підприємства

Кожне підприємство функціонує в певному зовнішньому середовищі, з елементами якого воно взаємодіє. Це середовище постійно змінюється. А тому і підприємству доводиться постійно враховувати ці зміни. Це проявляється у застосуванні певних методів управління конкурентоспроможністю підприємства. Виходячи з цього, аналіз міжнародної конкурентоспроможності підприємств слід починати з характеристики конкурентного середовища підприємства. Часто конкурентне середовище підприємства ототожнюють з його маркетинговим середовищем, яке включає сукупність суб'єктів і факторів ринку, що впливають на відносини між виробником (продавцем) і споживачем про- 45 дукції, хоча конкурентні відносини мають свою специфіку. Вони визначають багато які маркетингові характеристики: обсяг продаж, ціни, умови реалізації тощо. Особливості конкурентного оточення визначають ступінь розвитку ринку і складність роботи на ньому. Через призму взаємовідносин між підприємствами найчастіше проявляються зміни, які відбуваються на ринку, тому що саме суперництво є основною рушійною силою ринкових процесів.

Тема 4. Державне регулювання при формуванні конкурентних відносин на ринку

Антимонopolьна політика, яка визначає засоби і методи контролю і обмеження існуючих природних і державних монополій; умови кваліфікації домінуючого положення на ринку і відповідні санкції держави (аж до примусового розкрупнення підприємств-монополістів); порядок контролю за злиттям і поглинанням підприємств, а також за ходом приватизації з метою попередження появи нових монополістичних структур; межі державного втручання у зовнішню торгівлю; умови прямого контролю за цінами і заробітною платою (в екстремних випадках); системи заохочення створення і функціонування конкуруючих виробництв і підприємств; квотування і ліцензування певних видів діяльності; заходи щодо стимулювання малого бізнесу шляхом надання податкових пільг, дотацій та пільгових кредитів; спрощення умов організації бізнесу у даній галузі

Модуль 2. Формування конкурентних переваг, розробка конкурентних стратегій та аналіз результатів досягнень

Тема 5. Конкурентні переваги підприємства

Фактори забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Зовнішні та внутрішні фактори забезпечення рівня конкурентоспроможності підприємства. Міжнародні чинники конкурентоспроможності підприємства. Національні чинники формування конкурентоспроможності підприємства.

Тема 6. Сутність поняття «конкурентна стратегія»

Система конкурентних стратегій підприємства. Стратегії надбання конкурентної переваги (загальні стратегії конкуренції) Стратегії конкурентної поведінки підприємства. Стратегія

забезпечення конкурентоспроможності як комплексна стратегія. Ситуаційне проектування конкурентної стратегії

Тема 7. Конкурентоспроможність продукції та методи її оцінювання

Поняття конкурентоспроможності товарів та послуг. Методи вимірювання рівня конкурентоспроможності товарів та послуг. Рівень конкурентоспроможності товару. Принципи визначення конкурентоспроможності товару. Напрями оцінювання конкурентних властивостей виробу.

Тема 8. Система та процес управління конкурентоспроможністю підприємства

Система управління конкурентоспроможністю підприємства на світовому ринку. Поняття управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства. Методологічні засади управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства. Концептуальну модель процесу управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства. Концепція сталого розвитку підприємства. Сучасний механізм державного регулювання міжнародної конкурентоспроможності підприємств у розвинених країнах.

Методи контролю: Методи поточного контролю: поточне тестування, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, перевірка домашніх завдань, перевірка індивідуальних завдань. Методи модульного контролю: письмова контрольна робота, підсумкове тестування.

Джерела для вивчення курсу –

- 1 Електронний ресурс бібліотеки НТУ: <http://lib.ntu.edu.ua/catalog/login.html>
- 2 Віртуальне середовище навчання (Google classroom).

Оцінювання

Підсумкова оцінка вивчення дисципліни розраховується з використанням наступних категорій

Поточне тестування та самостійна робота (максимальна кількість балів)						Підсумковий контроль: екзамен / залік	максимальна кількість балів разом	
Модуль 1			Модуль 2					
Активність	Поточне тестування	Модульний контроль	Активність	Поточне тестування	Модульний контроль			
1	2	3	4	5	6	8	9	
Семестр								
						40	100	

Критерії оцінювання: http://vstup.ntu.edu.ua/pro_orhanizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf.

Політика несвоєчасної здачі роботи. поточні та підсумкові контролю проводяться відповідно до графіку освітнього процесу та встановлених Науково-методичною радою НТУ графіків. У випадку неявки здобувача вищої освіти на контроль за поважних причин є можливість індивідуального проведення в узгоджений з викладачем термін за наявності дозволу деканату.

Повторне складання екзамену у випадку отримання незадовільної оцінки допускається не більше двох разів: один раз – викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

Запізнені завдання. При здачі роботи без поважної причини пізніше встановленого терміну оцінка буде знижена на 10 %. Технічні проблеми (поломка обладнання, проблеми з друком) не є поважною причиною для несвоєчасної здачі роботи.

Політика переоцінки. Упродовж тижня після оголошення результатів поточного контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача за роз'ясненням і/або з незгодою щодо отриманої оцінки. У випадку незгоди з рішенням оцінювача щодо результатів семестрового контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення. Перескладання семестрового контролю з метою підвищення позитивної оцінки не допускається.

Політика відвідування та / або активності. Відвідування навчальних занять є обов'язковим для здобувача освіти. Невиконання здобувачем освіти завдань, що визначені індивідуальним навчальним планом практичних/семінарських/лабораторних занять, через відсутність на заняттях є підставою для прийняття рішення про недопущення до семестрового контролю. За рішенням декана факультету передбачається надання можливості виконати пропущені завдання за індивідуальним графіком (але не пізніше, ніж до завершення семестрового контролю).

Плагіат, академічна доброчесність: http://vstup.ntu.edu.ua/polozhennyantu_dobroch.pdf.

Порушеннями академічної доброчесності є:

- академічний плагіат;
- фальсифікація;
- списування;
- обман;
- неправомірна вигода;
- хабарництво.

При проходженні контролю (поточного або підсумкового) особа, яка проходить контроль, не має права використовувати будь яку зовнішню (сторонню) допомогу. Якщо оцінювач підозрює особу, що проходить контроль, у використанні недозволених допоміжних засобів, він має право запропонувати їй учинити дії, які б спростували підозру. У разі відмови, списування, використання недозволених допоміжних засобів чи зовнішньої допомоги (обману) результат оцінюється як «незадовільно».

Поведінка в аудиторії. Ноутбуки та портативні пристрої можна використовувати **ВИКЛЮЧНО** з навчальною метою за вказівкою викладача. Неправомірне використання ноутбуків чи кишенькових пристроїв вважатиметься порушенням дисципліни, викладач має право ініціювати відповідні дії. В аудиторії забороняється вживання їжі, напоїв (за винятком води). Здобувачі вищої освіти та викладачі повинні дотримуватися етичних норм поведінки.

Здобувачам вищої освіти з обмеженими можливостями або особливими потребами слід звернутися до деканату та обговорити з викладачем питання організації навчання (до початку семестру).

При виникненні у здобувача вищої освіти проблем зі здоров'ям, які можуть заважати навчанню (напружені стосунки, посилене занепокоєння, вживання заборонених речовин, почуття слабкості, труднощі з концентрацією уваги та/або відсутність мотивації) слід звернутися до медичного закладу та повідомити про це деканат.

Свої скарги, пропозиції, зауваження та повідомлення про наявність конфліктних ситуацій в рамках освітніх програм здобувачі можуть надсилати електронною поштою за адресою: general@ntu.edu.ua, або скористатися скринькою довіри, яка розміщена при вході в університет.

E-mail звернень до психологічної служби: philosophy@ntu.edu.ua.

Зв'язок з викладачем: e-mail: k.zhelezniak@ntu.edu.ua тел.: +380442808438

Рекомендована література:

Базова

1. Макогон Ю.В., Гохберг О.Ю, Чернега О.Б. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: Навч. посібник. - Донецьк: ДонНУ, 2003. - 320 с.
2. Піддубний І.О., Піддубна А.І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: Навч. посібник. / За ред. Проф. І.О. Піддубного. - Х.: «ІНЖЕК», 2004. - 264 с.
3. Портер М. Международная конкуренция. Конкурентные преимущества стран: пер. с англ. / М. Портер; под ред. и с предисл. В.Л. Щетинина. - М.: Междунар. отношения, 1993. - 896 с.
4. Сіваченко І.Ю., Козак Ю.Г., Єхануров Ю.І., Макогон Ю.В., Побережний Д.В. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств: Навч. посіб. для студ. ВНЗ / За ред. І.Ю. Сіваченка - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 456 с.
5. Балабанова Л.В., Кривенко Г.В., Балабанова І.В. Управління конкурентоспроможністю підприємств. Навчальний посібник. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2009. – 256 с.

Допоміжна

6. Антонюк Л.Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації. Монографія. - К: КНЕУ, 2004. Жоль К.К. Вступ до сучасної логіки: навч. посіб./ К.К. Жоль. - К.: Либідь, 2002. - 152 с.
7. Антонюк Л., Вацик В. Економетричні методи аналізу міжнародної конкурентоспроможності країн // Економіка України. - 2004. - № 4.
8. Каплан Р.С, Нортон, Д.П. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию. - 2-е изд. Испр. И доп. / Пер. с англ. - М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2003. – 320 с.
9. Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку: Монографія: У 2т. / Д.Г. Лук'яненко, А.М.Поручник, Л.Л.Антонюк та ін.; За заг. ред. Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручника. - К.: КНЕУ, 2006. - 529 с.